

O SKLADBÁCH
Z PŘEDMĚTU
ŠVĚDŠTINA V PÍSNÍCH

Jarní semestr 2019

Seznam skladeb

- ❖ Älskaren i gluggen (Trad.)
- ❖ Blåsippor (A. Tegnér, A. M. Roos)
- ❖ Fjäriln vindad syns på Haga (C. M. Bellman)
- ❖ Gammal och ung (Trad.)
- ❖ Jag skall aldrig bort mig binda (Trad.)
- ❖ Morgonstjärna (Trad.)
- ❖ Ut i mörka natten (E. Amper)
- ❖ Var det du eller var det jag (Trad.)

Älskaren i gluggen

- je lidová píseň pravděpodobně z oblasti Jämtland
- patří mezi písně které sesbírala a nahrála Thyra Karlsson (1912 – 2001), nadšená obdivovatelka hudby a lidová zpěvačka, díky ní se mnohé skladby dostaly do širšího povědomí
- v roce 2014 vydala skupina Triakel album Thyra, kterým jí vzdává hold
- více o skupině Triakel na stránkách SISTu:
<https://www.facebook.com/SIST.Brno/photos/a.339841569898043/404813126734220/?type=3&theater>

Blåsippor

- je dětská písneň na text Anny Marie Roos, který zhudebnila Alice Tegnér
- poprvé vyšla v roce 1895 ve třetím sešitě ze série *Sjung med oss, Mamma!* (Zpívej s námi, mami!)

Alice Tegnér (1864 – 1943)

- skladatelka, učitelka hudby a varhanice, která se zaměřovala hlavně na tvorbu pro děti a práci s nimi, zhudebňovala text např. Astrid Lindgren
- kromě dětských písní psala i sbprovou hudbu, kantáty a skladby pro klavír a cello

Fjäriln vingad syns på Haga

- píseň č. 64 z cyklu Fredmans sången
- autorem je Carl Michael Bellman, dodnes je jednou z jeho nejznámějších a nejzpívanějších písní
- mezi Švédy velmi oblíbená
- popisuje park Haga ve Stockholmu (založen králem Gustavem III.)

Fredmans sången

- sbírka 65 písní a básní
- vydána roku 1791
- obsahuje písně s biblickými náměty, pijácké písně i lyrické písně

Fjäriln vingard syns på Haga

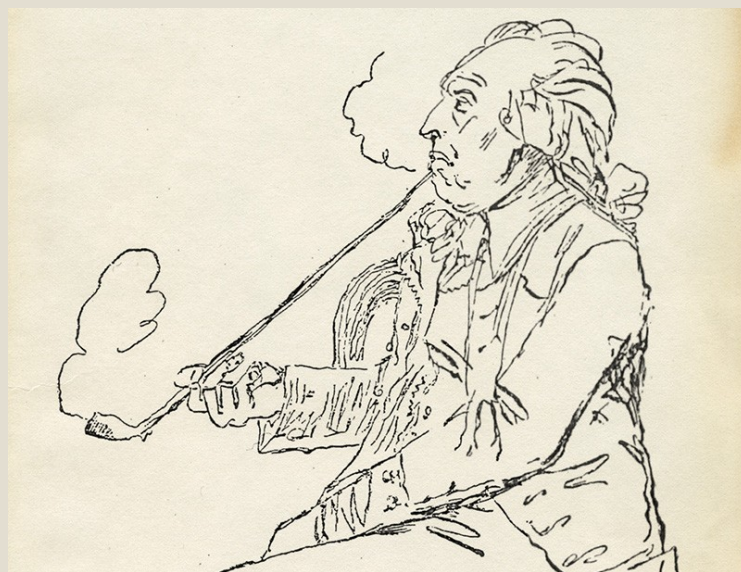
Carl Michael Bellman (1740 – 1795)

- hudebník, skladatel, „písničkář“, improvizátor
- působil i na dvoře krále Gustava III.
- známý hlavně díky dvěma písňovým cyklům:
Fredmans Epistlar (1790)
Fredmans Sången (1791)
- jeho písně jsou stále velmi oblíbené
- roku 1919 vznikla společnost Bellmansällskapet, která se zabývá jeho dílem, organizuje koncerty atp.
- z jeho odkazu vycházejí švédští písničkáři dodnes

Bellmanův portrét
Per Kraft (olej, 1779)

Karikatura
Tim Berndtsson

První vydání písňě

N.º 64.

Andante

*Fjäriln vin-gad Syns på Haga,
Mellan dimmors frost och dun, Sig sitt
grö-na Skjul til-la-ga, Och i blomman sin Pau-
lun; Min-sta kräk i kärr och Sy-ra Nys-saf
So-lens värma väckt Sil en ny hög-tid-lig
y-ra El-das vid ze-phi-rens fläckt.*

A page of handwritten musical notation for the song 'Fjäriln vin-gad'. The score is written on six systems of two staves each (treble and bass clef). The key signature is one sharp (F#) and the time signature is common time (C). The tempo marking 'Andante' is written at the beginning. The lyrics are written in Swedish and are placed between the staves.

Gammal och ung

- lidová píseň, původ neznámý
- formou jde o schottis (párový tanec v 4/4 taktu)
- více o této formě se v budoucnu dozvíte na stránkách SISTu
<https://www.facebook.com/SIST.Brno>

Jag skall aldrig bort mig binda

- je jednou z oblíbených svatebních písní, formou je polska (párový tanec v $\frac{3}{4}$ taktu)
- na repertoár ji zařídila například vokální skupina Kraja (album Vackert väder, 2005)
- více o skupině na stránkách SISTu
<https://www.facebook.com/SIST.Brno/photos/a.339841569898043/360240844524782/?type=3&theater>

Polsky v našem letošním repertoáru

- Jag skall aldrig bort mig binda
- Var det du eller var det jag
- Morgonstjärna (v $\frac{6}{8}$ taktu lze chápat i jako menuet)
- Ut i mörka natten

Var det du eller var det jag

- lidová píseň původen z Ölandu (druhý největší ostrov Švédska)
- formou jde o polsku (párový tanec v $\frac{3}{4}$ taktu)

Více o polsce na stránkách SISTu

- <https://www.facebook.com/SIST.Brno/posts/387233131825553?>
- <https://www.facebook.com/SIST.Brno/photos/a.339841569898043/389970621551804/?type=3&theater>

Morgonstjärna

- je lidová píseň v úpravě skupiny Ranarim
- Morgonstjärna zde chápeme v doslovném překladu, tedy ranní hvězda (Jitřenka), pod tímto názvem je ve Švédsku ale známá i květina - snědek
- píseň je ze stejnojmenného alba, které vyšlo v roce 2006, to obsahuje jak lidové písně, tak vlastní tvorbu Ranarimu a je celé dostupné na YouTube
- více o kapele na stránkách SISTu
<https://www.facebook.com/SIST.Brno/photos/a.339841569898043/359866147895585/?type=3&theater>

Ut i mörka natten

- složila Emilia Amper, je to milostná píseň, ke které ji inspirovala noční procházka lesem ve Smålandu
- vyšla na Emiliině debutovém albu Trollfågeln (2012)

Emilia Amper (nar. 1981)

- skladatelka, zpěvačka a hráčka na nyckelharpu, v roce 2010 vyhrála světové mistrovství ve hře na ni
- kromě kromě tohoto si připsala mnoho jiných vítězství, ocenění a nominací (např. Lokální varianty Grammy)
- více o ní se (v budoucnu) dozvíte na stránkách SISTu <https://www.facebook.com/SIST.Brno>

